

*«Ріднити людей з книгою,
відкривати їм красу й силу
слова, що може бути
достойнішим»*

Олесь Гончар

Постать бібліотекаря в художній літературі

Бібліотека – це центр духовності, інформаційний, загальноосвітній та культурний осередок будь-якої держави.

Художня література відображає уявлення та стереотипи про бібліотекарів та бібліотеки які існують у суспільстві, пояснює причини, згідно з якими бібліотека та бібліотекарі набувають привабливості, або, навпаки, відштовхують людей.

Твори, у яких зображуються бібліотеки та бібліотекарі, належать до найрізноманітніших жанрів: філософська проза; твори соціально-психологічної та побутової тематики; фантастичні романи та оповідання; детективи; оповідання і романи у жанрі жахів.

В. Распутін «Пожежа»

"Свого часу, напрацювавшись вдосталь і нормувальницею і обліковцем, наслухавшись матюків і нахолонувши на чистому повітрі, вона сказала, що збирається піти в бібліотекарі. Іван Петрович засміявся:" І що ти там будеш робити? У віконця, як метелик, битися?", не уявляючи її сидячою, як того вимагала робота з книгами.

А вона і не сиділа. Вона навіть картки виписувала стоячи, трохи схилившись над столом або підвіконням. І по дільницях, по дільницях, підсовуючи книжки навіть тим, хто не знав, з якого кінця вони відкриваються".

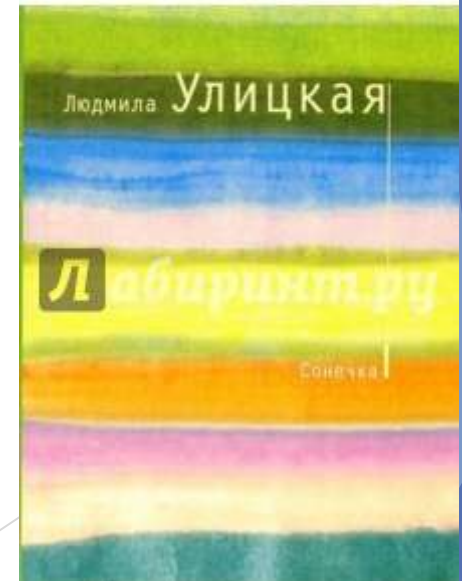
В. М. Шукшин «До третіх півнів»

В одній бібліотеці, ввечері, десь о годині шостій, засперечалися персонажі російської класичної літератури. Ще коли бібліотекарка була на місці, вони з цікавістю поглядали на неї зі своїх полиць. Потім чи то Онегін, чи то Чацький визначили бібліотекарку як «вульгаріте», а якийсь пан подавлений з виду, мабуть чехівський персонаж, боязко засудив довжину спідниці бібліотекарки.

Л. Улицька «Сонечка»

«Мила Сонечка, такий молодий верблюд (не миша), ніжна і терпляча тварина. Прекрасна, дивовижна, любляча. Хоча від нескінченного читання зад її прийняв форму стільця, а ніс форму груші. Окуляри, сутулість - всі зовнішні ознаки нашої професії. Але головне, головне - вона завжди може пасти свою душу на високогір'ях світової літератури. Сонечка - це гімн нашої професії, який треба читати стоячи. Це наша головна і улюблена думка про бібліотекаря. Вона закінчила бібліотечний технікум, почала працювати в підвальному сховищі старої бібліотеки і була однією з рідкісних щасливців, з легким боєм перерваної насолоди залишаючи в кінці робочого дня свій запылений і задушливий підвал, не встигнувши насититися за день ні низкою каталожних карток, ні білими листами вимог, які приходили до неї зверху, з читального залу, ні живою вагою томів, що спускалися в її худі руки».

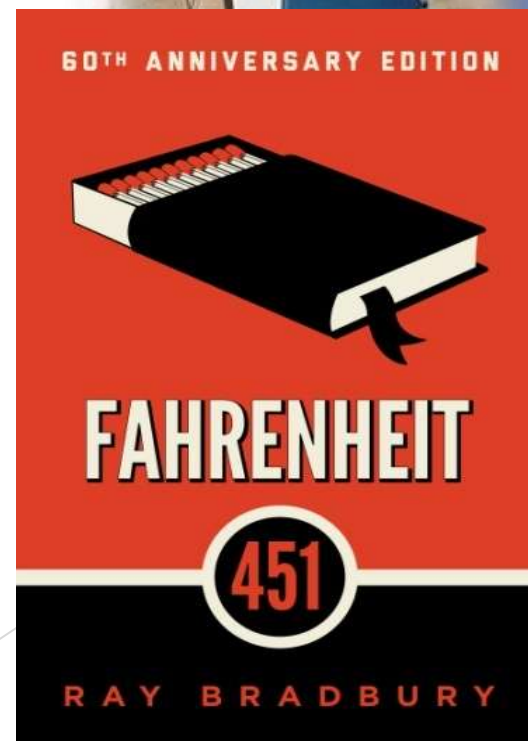
Умберто Еко. «Ім'я рози», (1980 рік)

Захоплива детективна історія, що розгортається в XIV сторіччі в одному із італійських монастирів. Роман є химерним багат шаровим плетивом і містить цілий пласт прихованих замислів. В бібліотеці розгортається значна частина подій. Візуально вона нагадує лабіринт і саме тут, за однією з версій, було скоєно одне із вбивств. Монастирський бібліотекар Малахія недолюблює чужинців і ревно оберігає приватність бібліотеки. На думку Адсона, одного з головних персонажів, його обличчя виглядає так, наче в минулому він потерпав від пристрасних бажань, але придушив їх.

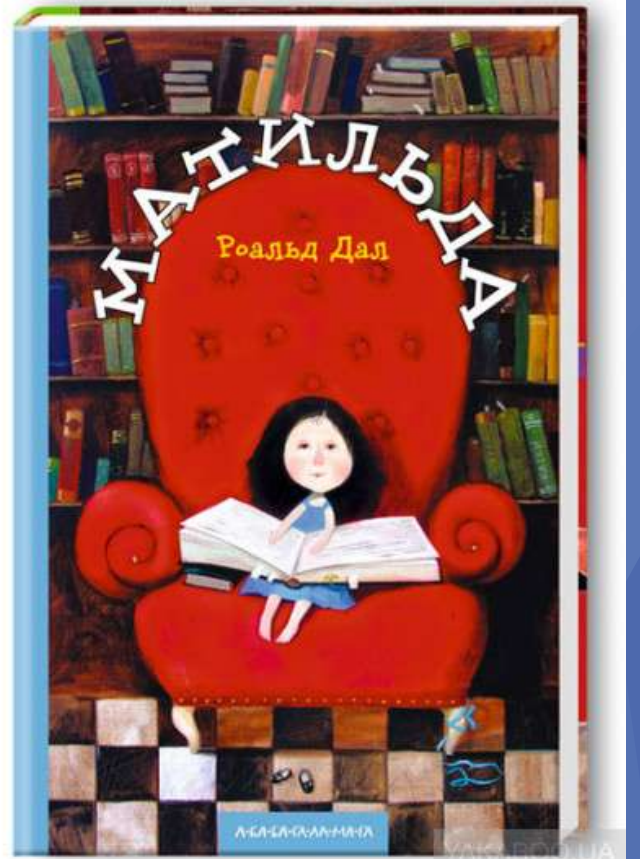
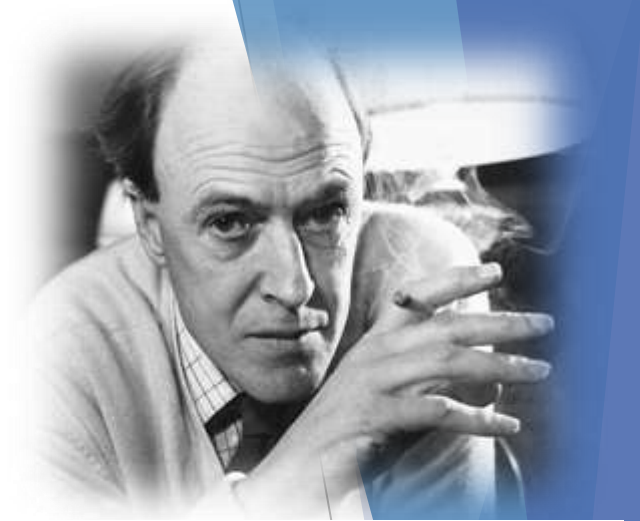
Рей Бредбері «451 градус за Фаренгейтом», (1953 рік)

Одна з найвідоміших антиутопій в світі. 451 градус за Фаренгейтом – це температура горіння паперу. Роман описує майбутнє американського суспільства, в якому книги стали незаконними, а робота пожежників полягає у їх спалюванні. Однак несподівано один із пожежників на ім'я Монтаг починає вагаться щодо правильності того, що робить. Врешті-решт, він залишає свою роботу і приєднується до групи опору. Книги в романі знаходяться під заборонаю, що унеможлиблює існування бібліотек та бібліотекарів. Однак люди, що протистоять системі, переказують одне одному сюжети книг і, запам'ятовуючи їх, не дають знанням згаснути та забутись. Таким чином, кожен учасник групи опору є свого роду «бібліотекарем» або швидше сам перетворюється на живу бібліотеку, вмістилище історій і знань.

Роальд Дал «Матильда», (1988 рік)

Матильда народилась в сім'ї, де її пристрасть до книг висміювалась, а сама вона отримувала замало любові і турботи. Оскільки вдома книг не було, чотирьохрічній Матильді довелось звернутись до публічної бібліотеки. Бібліотекарка на ім'я Фелпс одна з небагатьох уважних і доброзичливих дорослих, які зустрічаються на шляху дівчинки. Під її мудрим наглядом Матильда відкриває для себе Чарльза Дікенса, Шарлотту Бронте, Джейн Остін та інших літературних геніїв. Ось що вона говорить Матильді про Хемінгуей: «І не турбуйся, що не все тобі зрозуміле. Сядь собі зручніше, і нехай ті слова огортають тебе, як музика». Україномовна версія книги вперше вийшла друком у видавництві «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» в 2006 р. у блискучому перекладі Віктора Морозова. Історія супроводжується оригінальними ілюстраціями Квентіна Блейка. На обкладинці робота відомої української художниці Євгенії Гапчинської.

Дж.К.Ролінг.«Гаррі Поттер» (серія романів), (1997-2007)

Хроніка надзвичайних пригод чарівника на ім'я Гаррі Поттер та його друзів. Ірма Пінс працює завідувачкою бібліотеки в школі чаклунства Гогвортс. Вона худа, вимоглива, має гачкуватий ніс і схожа на шуліку. Пані Пінс відома своїм вкрай трепетним ставленням до книг. Більшість студентів її побоюється. Бібліотечні книги не можна ані згинати, ані кидати, ані пошкоджувати у будь-який інший спосіб. Пані Пінс з'являється або ж згадується одразу ж у кількох книгах серії – в першій, другій, четвертій, п'ятій і шостій частинах. Коли у шостій частині серії пані Пінс помічає, що на Гарріному примірнику «Прогресивної методики зіллеваріння» є нотатки, зроблені чорнилом, вона здіймає справжню бучу. «Зіпсував! Слоганив! Забруднив!» кричить вона йому вслід.

Усі обкладинки серії романів про Гаррі Поттера українською мовою проілюстровано Владиславом Єрком. Серія вийшла у перекладі Віктора Морозова під редакцією Олекси Негребецького у видавництві «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА».

Карлос Руїз Сафон. «Тінь вітру», (2001 р.)

Книга іспанського письменника стала світовим бестселером. В ній йдеться про юного Даніеля, батько якого приводить його в таємниче місце під назвою Цвинтар забутих книжок. Це величезна книгозбірня, створена кількома ентузіастами з гільдії букіністів. Ось як її описує батько Даніеля: «... коли зникає бібліотека чи зачиняється книгарня, коли якась книжка приречена на забуття, ті з нас, кому відоме це місце, його охоронці, слідкують, щоб вона потрапила саме сюди. У цьому місці книжки, яких більше ніхто не пам'ятає, книжки, що загубилися в часі, живуть вічно, чекаючи на той день, коли потраплять до рук нового читача». Кожна книга має свого «охоронця». Такі охоронці-бібліотекарі не дають книгам «померти», бо коли книгу хтось читає, «її душа зростає і міцніє». Тато Даніеля говорить про охоронців-бібліотекарів наступне: «Кожна книжка, яку ти бачиш, колись була чийось найкращим другом. Тепер у неї є тільки ми, Даніелю». В українському перекладі книга вийшла друком у 2007 році у видавництві «Клуб сімейного дозвілля».

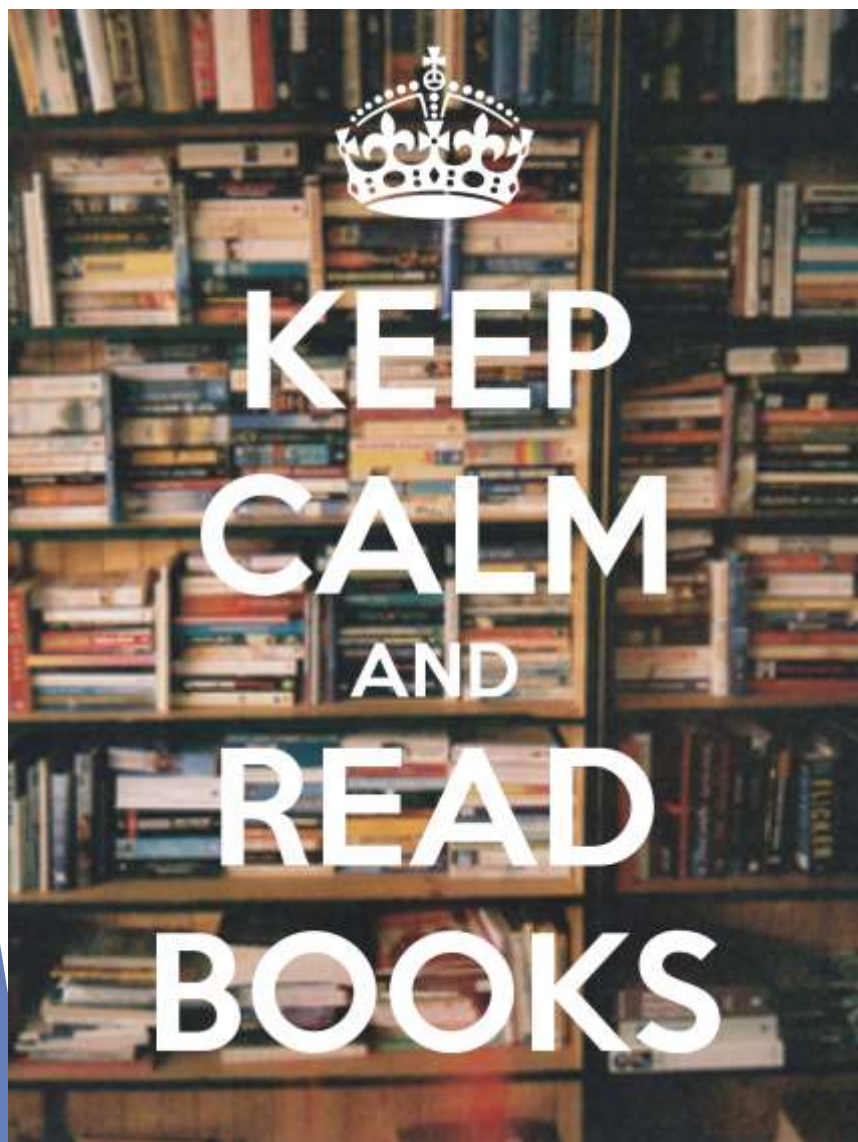
Е. Костова «Історик», 2005 р.

Роман сучасної американської письменниці належить до жанру готичної поетики. Образ бібліотеки у книзі створено на базі ідей Х. Л. Борхеса і У. Еко. Одна з головних героїнь вирушає на пошуки батька – наукового керівника, професора Россі, який зник при загадкових обставинах. Об'єктом історичного дослідження в романі стають тексти легендарної постаті – графа Дракули: листи, щоденники, старовинні книги, манускрипти і бібліографічні списки. Їх знаходять в різних місцях і за різних обставин, але більшість з них сконцентрована в десяти бібліотеках по всьому світу (США, Оксфорд, Стамбул, Будапешт, Амстердам, монастирі Європи), включно з фантастичним підземним книгосховищем самого Дракули.

Образ бібліотеки у кіно

Дякуємо
за увагу!

Зберігайте спокій і
читайте книги